

Županijsko izvješće: Zadarska županija

Godina provedbe: 2018

Broj održanih sastanaka: 2

Broj usvojenih programa:

Provedeni programi

U 2018. godini u osnovnim i srednjim školama na području Zadarske županije nastavili su se provoditi programi primarne prevencije: Zdrav za 5 i Mentalno zdravlje za sve.

Provedene ostale aktivnosti

Tijekom obilježavanja "Mjeseca borbe protiv ovisnosti" provodile su se prigodne aktivnosti poput predavanja i radionica za učenike u organizaciji Zavoda za javno zdravstvo Zadar, PU zadarske i stručnih službi škola. Povjerenstvo za suzbijanje zlouporabe droga Zadarske županije je, kao i u svake godine, obilježilo Mjesec borbe protiv ovisnosti i Meunarodni dan borbe protiv zlouporabe droga i nezakonitog prometa drogama u suradnji sa kolegama na području Zadarske županije. Krajem godine Povjerenstvo je objavilo Natječaj za učenike osnovnih i srednjih škola na području Zadarske županije "Slobodan od ovisnosti rasturam u umjetnosti", u kategorijama likovnog i literarnog izražavanja. Na ovaj natječaj željelo se potaknuti mlade generacije na aktivno djelovanje i kvalitetno provođenje slobodnog vremena. Ukupno je na Natječaj pristiglo 11 prijava, od čega su 6 prijavitelja osnovne, a 5 prijavitelja srednje škole. Svaki prijavitelj mogao se natjecati sa ukupno 6 radova u obje kategorije. Ukupno je prijavljeno 39 radova na Natječaj.

Usvojeni dokumenti

- Izvješće o radu Povjerenstva za suzbijanje zlouporabe droga Zadarske županije u 2017. godini
- Izvješće o provedbi Nacionalne strategije i Akcijskog plana suzbijanja zlouporabe droga u 2017. godini

Problemi u radu

Svoje aktivnosti tijekom godine Povjerenstvo je u suradnji sa partnerima provodilo sukladno planiranom te su se sjednice održavale po potrebi.

Oblici suradnje i slika

Povjerenstvo za suzbijanje zlouporabe droga Zadarske županije i Zadarska županija suraduju sa Uredom za suzbijanje zlouporabe droga, tijelima državne uprave, jedinicama lokalne samouprave, ustanovama socijalne skrbi, odgojno-obrazovnim ustanovama, organizacijama civilnog društva, medijima i građanima Zadarske županije. Nastoje se potaknuti sve relevantne inicijative, programi i projekti u području prevencije i suzbijanja zlouporabe droga i drugih ovisnosti, otkrivanja mentalnog zdravlja te kvalitetnog provođenja slobodnog vremena.

Ciljevi županijske politike prema Akcijskom planu

Ciljevi županijske politike u području prevencije i suzbijanja zlouporabe droga sukladni su ciljevima prioritarnog područja P1 - borba protiv ovisnosti "Plana za zdravlje žitelja Zadarske županije" 2009.-2019.

Utrošena financijska sredstva za područje suzbijanja ovisnosti (zlouporabe droga)

Iz proračuna županije: 30.000,00 kuna

Iz proračuna gradova: 330.000,00 kuna

Sveukupno: 360.000,00 kuna

Popis ustanova i organizacija koje djeluju u području suzbijanja zlouporabe droga na području županije

Socijalne ustanove: Centri za socijalnu skrb Zadar, Benkovac i Biograd na Moru, Dom za odgoj djece i mladeži Zadar
Zdravstvene ustanove: Zavod za javno zdravstvo Zadar, Op a bolnica Zadar, Dom zdravlja Zadarske županije, Zavod za hitnu medicinu Zadarske županije, Psihijatrijska bolnica Ugljan
Nevladine organizacije: Porat- udruga apstinenata za pomo pri resocijalizaciji, Nada - udruga za suzbijanje zlouporabe droga i pomo obiteljima ovisnika, Volonterski centar Zadar, terapijske zajednice Comunita Mondo Nuovo i Cenacolo, Udruga Lanterna, Biograd na Moru, Društvo Crvenog križa Zadarske županije (program NEP), Caritas Zadarske nadbiskupije (priprema za odlazak ovisnika u terapijsku zajednicu)

Podatci o broju lije enih ovisnika od strane službi za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti (SZPO)

Sveukupan broj ovisnika o drogama: 608

Broj opijatskih ovisnika u prethodnoj godini: 547

Broj novopridošlih opijatskih ovisnika u prethodnoj godini: 11

Broj konzumenata ostalih droga (ekstazi, marihuana, kokain, speed i druge) u prethodnoj godini: 61

Broj novopridošlih konzumenata ostalih droga (ekstazi, marihuana, kokain, speed i druge) u prethodnoj godini: 12

Stopa lije enih ovisnika na podru ju županije: 496,2/100 000 stanovnika

Izveš e o suradnji Službi za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti s nadležnim ustanovama (CZSS, DO, županijski uredi, NVO i druge relevantne ustanove) na podru ju županije

Tijekom 2018. godine Služba za prevenciju i izvanbolni ko lije enje ovisnosti i mentalno zdravlje imala je brojne kontakte i primjerenu suradnju u provedbi Nacionalne strategije za suzbijanje zlouporabe droga kao i Akcijskog plana Vlade RH te Akcijskog plana ZŽ, sa svim relevantnim institucijama na podru ju ZŽ.

Nastavljena je dobra me usektorska suradnja s djelatnicima socijalne skrbi, odgojnih domova, probacijskim uredom, zatvorskim sustavom, Op inskim državnim odvjetništvom, Prekršajnim, Op inskim i Županijskim sudom i djelatnicima MUP-a, Udrugom Porat i TZ Mondo Nuovo, Crvenim križem ZŽ i Klubom lije enih alkoholi ara.

Kontinuirana je suradnja sa CZSS u svezi pacijenata koji su uklju eni u obiteljski nadzor i maloljetnika kojima su izre ene posebne obveze lije enja od droga. Tako er, suradnja sa ODO, Prekršajnim, Op inskim i Županijskim sudom u provo enju sudskih odluka u lije enju od konzumacije i ovisnosti o drogama. Nastavljena je suradnja sa Uredom za probaciju glede zajedni kih pacijenata koji su obradi i tretmanu. Ostvarena je i suradnja s terapijskim zajednicama, koordinacija i pra enje u projektu resocijalizacije uz pružanje psihosocijalne podrške po povratku iz TZ ili zatvora. U sklopu Projekta Ministarstva zdravlja „Mentalno zdravlje za sve“ financiranog od raspoloživih sredstava iz djela prihoda od igara na sre u intenzivirala se suradnja s Udrugom Porat i TZ Mondo Nuovo, Društvom Crvenog križa ZŽ, Klubom lije enih alkoholi ara te Ligom protiv raka koji su partneri na spomenutom projektu. Ostvarena je suradnja sa Ligom protiv raka Zadar i udrugom „Europa Donna“ za pružanje psihološke pomo i oboljelima od karcinoma, njihovim obiteljima i prijateljima. Unaprijedila se suradnja sa školama, naro ito putem preventivnih programa Trening životnih vještina, Zdrav za 5 te probirom djece koji su metodom anketiranja upu ena u naše savjetovalište za mentalno zdravljem, a u suradnji sa školskom medicinom.

U razdoblju provedbe projekta Mentalno zdravlje za sve od 01.10.2017. do 31.09.2018. (projekt Ministarstva zdravstva namijenjen zdravstvenim organizacijama u suradnji s udrugama u RH u okviru raspoloživih lutrijskih sredstava za 2017. godinu) u Savjetovalištima mentalnog zdravlja u gradovima Benkovcu, Biogradu na moru, Gra acu, Obrovcu i Pagu, aktivnostima je obuhva eno 318 osoba. U izvanbolni ko lije enje ovisnosti u navedenim savjetovalištima uklju eno je 87 osoba. U Savjetovalištima mentalnog zdravlja u gradu Zadru aktivnostima je obuhva eno 919 osoba (u sklopu kojih je i grupa lije enih alkoholi ara i onkološko savjetovalište iji se rad odvija u suradnji s Klubom lije enih alkoholi ara i Ligom protiv raka). Aktivnostima Savjetovališta za HIV izravno je obuhva eno 252 osobe. Održani su radijski, televizijski i novinski intervjui na podru ju Zadarske županije vezani uz rizi no spolno ponašanje i stigmatizaciju, ime je obuhva ena i op a populacija (oko 1000 osoba). Aktivnostima udruge Porat u suradnji sa Službom za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti, izravno je obuhva eno 49 osoba (dodatno, putem SOS telefona ostvareno je 69 poziva). Aktivnostima TZ Mondo Nuovo, u suradnji sa Službom za prevenciju, obuhva eno je 39 osoba. Aktivnostima Crvenog križa obuhva eno je 45 osoba. Tijekom školske godine 2017./2018., do kraja razdoblja provedbe projekta, predavanjima i edukativnim radionicama je sveukupno

obuhvaćena 3 831 osoba, od čega 3 649 djece i mladih te 182 roditelja, profesora, razrednika i stručnih suradnika osnovnih i srednjih škola Zadarske županije. Uz njih, neizravnim korisnicima možemo smatrati i liječnike obiteljske medicine te stručne djelatnike Centra za socijalnu skrb s kojima je održavana kontinuirana suradnja kroz konzultacije i sastanke. Opća populacija građana (preko 1000 osoba) informirana je o aktivnostima projekta putem promotivnih aktivnosti i suradnje s medijima kojima je svrha educiranje šire javnosti o problemima vezanima uz mentalno zdravlje. U razdoblju provedbe projekta „Mentalno zdravlje za sve“ od 01.10.2018. do 31.12.2018. (projekt Ministarstva zdravstva namijenjen zdravstvenim organizacijama u suradnji s udrugama u RH u okviru raspoloživih lutrijskih sredstava za 2018. godinu) u Savjetovalištima mentalnog zdravlja u gradovima Benkovcu, Biogradu na moru, Gračacu, Obrovcu i Pagu, aktivnostima je obuhvaćeno 77 osoba. U izvanbolničko liječenje ovisnosti u navedenim savjetovalištima uključeno je 35 osoba. U Savjetovalištima mentalnog zdravlja u Gradu Zadrugu aktivnostima je obuhvaćeno 345 osoba. Aktivnostima Savjetovališta za HIV su izravno obuhvaćene 64 osobe. Održani su radijski, televizijski i novinski intervjui na području Zadarske županije vezani uz rizično spolno ponašanje i stigmatizaciju. Aktivnostima udruge Porat u suradnji sa Službom za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti, Izravno su obuhvaćene 22 osobe (dodatno, putem SOS telefona ostvareno je 65 poziva). Aktivnostima TZ Mondo Nuovo, u suradnji sa Službom za prevenciju, obuhvaćeno je 12 osoba. Aktivnostima Crvenog križa obuhvaćeno je 9 osoba. Tijekom školske godine 2018./2019. (u okvirima razdoblja provedbe projekta), predavanjima i edukativnim radionicama je sveukupno obuhvaćena 1 775 osoba, od čega 1 499 djece i mladih te 276 roditelja, profesora, razrednika i stručnih suradnika osnovnih i srednjih škola Zadarske županije. Uz njih, neizravnim korisnicima možemo smatrati i liječnike obiteljske medicine te stručne djelatnike Centra za socijalnu skrb s kojima je održavana kontinuirana suradnja kroz konzultacije i sastanke. Opća populacija građana (preko 1000 osoba) informirana je o aktivnostima projekta putem promotivnih aktivnosti i suradnje s medijima kojima je svrha educiranje šire javnosti o problemima vezanima uz mentalno zdravlje.

Trend zlorabe droga i vrste droga i ovisnosti koje su se tijekom prethodne godine pojavljivale na razini županije, ocjena trenda zlorabe droga u odnosu na prethodnu izvještajnu godinu

U odnosu na prethodnu godinu nije bilo značajnije promjene trenda zlorabe droga. U Službi za prevenciju, izvanbolničko liječenje ovisnosti i mentalno zdravlje i dalje se najviše liječi i opijatskih ovisnika, potom ovisnika o marihuani te ovisnika koji konzumiraju više psihoaktivnih sredstava.

Broj i vrsta preventivnih i drugih programa koje je Služba provodila na razini županije i drugi relevantni podaci o stanju i kretanju zlorabe droga na području županije

- Provodile su se radionice na temu vršnjačkog nasilja usmjerene na sprječavanje svih vrsta nasilja među djecom osnovnoškolskog uzrasta. U 21 osnovnoj školi je provedeno 58 radionica "Vršnjačko nasilje" na kojima je sudjelovalo 982 učenika petih i šestih razreda
- U sklopu projekta "Zdrav za 5" održano je 59 predavanja na temu „Ovisnost i zloraba droga“ na kojima je sudjelovalo 1067 učenika prvih i 19 učenika četvrtih razreda srednjih škola, 69 predavanja na temu „Opasnost skrivena u igrama na sreću“ na kojima je sudjelovalo 1221 učenika drugih razreda srednjih škola te 30 predavanja na temu „Nula promila“ na kojima je sudjelovalo 492 učenika osmih razreda osnovnih škola.
- Projekt „Sigurno ponašanje djece na internetu“ je usmjeren na podizanje svijesti o štetnosti prekomjerne upotrebe interneta kod učenika. Provedeno je 15 predavanja na kojima je sudjelovalo 248 učenika šestih i sedmih razreda osnovnih škola.
- Edukativna kazališna predstava "Boca istine" je u suradnji s Udrugom Hepatos i Ri Teatrom organizirana u pet srednjih škola u gradu Zadrugu, čime je obuhvaćeno 351 učenik.
- U suradnji sa Odjelom za Psihologiju Sveučilišta u Zadru, kroz implementaciju programa prevencije nasilja u mladenima kim vezama, u srednjim školama Zadarske županije su se provodile radionice na teme: „Otkrivanje i prava u vezi“, „Nasilno ponašanje u vezi“, „Nasilno rješavanje sukoba“, i „Kako prijatelji mogu pomoći“ među 88 učenika i učenika trećih razreda srednjih škola.
- Učenicima Medicinske škole Ante Kuzmanića djelatnice Službe su održale 5 radionica s ciljem prikazivanja rada Službe.
- U Poljoprivrednoj, prehrambenoj i veterinarskoj školi Stanka Ožanića je među 13 učenika održana radionica koja je

uključivala predavanje o važnosti zdrave prehrane i štetnosti konzumacije velikih količina šećera te izradu slastica koje su ujedno i zdrave.

- U Poljoprivrednoj, prehrambenoj i veterinarskoj školi Stanka Ožanića održano je predavanje za 21 učenika četvrtog razreda na temu „Problem ovisnosti“ u obliku svjedočanstva bivšeg ovisnika.

- U suradnji sa TZ Mondo Nuovo je u strukovnoj školi Vice Vlatkovića za 95 učenika i nastavnika održano predstavljanje Savjetovališta za mentalno zdravlje i rada TZ Mondo Nuovo te svjedočanstvo bivšeg ovisnika.

- U Školi za primijenjenu umjetnost i dizajn je sa 11 učenika proveden je set aktivnosti koji je uključivao održavanje radionica na tematiku mentalnog zdravlja i ovisnosti („Prikaz slušaja: Marija“ i „Samopouzdanje kod mladih“) te aktivni angažman učenika u promociji mentalnog zdravlja i prevencije ovisnosti putem fotografiranja i obrađivanja fotografija s motivima povezanim s tematikom provedenih radionica.

- Među 13 učenika Poljoprivredne, prehrambene i veterinarske škole Stanka Ožanića, održan je set preventivnih aktivnosti koji je obuhvaćao provedbu radionice „Samopouzdanje kod mladih“, nakon čega su učenici izrazili „Kola i sreće“ unutar kojih su se na papiri nalazile pozitivne motivacijske poruke. Kola i slike su potom bili izloženi u prostorima Službe.

Kada je riječ o preventivnim predavanjima i tribinama namijenjenima široj javnosti provodile su se sljedeće aktivnosti:

- Sudionicima dječje biciklističke utrke BBK Pakoštane i prisutnim roditeljima (70 osoba) održano je preventivno predavanje na temu „Ovisnost i zlouporaba droga – marihuana“.

- Planovima roditeljskog vijeća (25 osoba) održana je radionica u OŠ Krune Krstića na temu „Psihološka otpornost – kako je razviti kod djece“.

- Predavanje za roditelje: „Elektronika nasilje“ (34 roditelja djece osnovnoškolskog uzrasta)

- Predavanje za roditelje: „Kako prepoznati znakove ovisnosti kod djece“ (128 roditelja djece srednjoškolskog uzrasta)

- Povodom Mjeseca borbe protiv ovisnosti je u Gradskoj knjižnici Benkovac, u suradnji s udrugom Porat, održano javno predavanje na teme: „Predstavljanje Savjetovališta za mentalno zdravlje“ Službe za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti, „Predstavljanje rada udruge Porat“ te „Ovisnosti“ (78 osoba)

Promocija mentalnog zdravlja i prevencije ovisnosti putem javnih akcija

- Javnozdravstvenim akcijama u suradnji sa svim relevantnim ustanovama i partnerima obilježeni su: „Dan mimoza“ (Dan borbe protiv raka vrata maternice), Svjetski dan borbe protiv raka, Dan borbe protiv vršnjačkog nasilja (Dan ružičastih majica), Međunarodni dan borbe protiv zlouporabe droga i nezakonitog prometovanja drogama, Svjetski dan mentalnog zdravlja, Mjesec borbe protiv ovisnosti i Svjetski dan borbe protiv AIDS-a

- U sklopu navedenih javno-zdravstvenih akcija održavani su stručni sastanci sa relevantnim ustanovama i partnerima na zajedničkim projektima, izloženi su informativni štandovi, održani okrugli stolovi na teme rada s osobama s problemom ovisnosti, održavana su javna predavanja na teme ovisnosti i mentalnog zdravlja, organiziran je Tjedan otvorenih vrata Službe i provedene su preventivne radionice sa učenicima i učenicima srednjih škola te sa roditeljima učenika i učenika srednjih škola na tematiku prevencije ovisnosti.

- Sudjelovanje na radijskim i TV emisijama: snimljeni su prilogi za lokalnu televizijsku postaju (Diadora televizija) te su intervjuirane djelatnice Službe za Jutarnji list i HRT-radio Zadar na teme prevencije ovisnosti i mentalnog zdravlja. Savjetodavni i edukacijski rad s djelatnicima škola

- Djelatnici Službe su obišli 25 osnovnih i 15 srednjih škola Zadarske županije sa ciljem poboljšanja suradnje te informiranja o radu na zajedničkim projektima i radu Savjetovališta.

- 23.04.2018. u Centru za socijalnu skrb Zadar održan je sastanak s djelatnicima Centra gdje se raspravljalo o sudskim mjerama maloljetnika.

- 04.07.2018. u OŠ Bartula Kašića održan je drugi stručni skup voditelja školskih preventivnih programa osnovnih škola Zadarske županije u organizaciji Vijeća ŠPP osnovnih škola Zadarske županije. Cilj skupa bio je poboljšanje kvalitete suradnje na budućim zajedničkim školskim preventivnim programima te predstavljanje rezultata i razmjena iskustava u provođenju dosadašnjih preventivnih programa namijenjenih učenicima i učenicima osnovnih škola.

- 21.11.2018. u Gradskoj knjižnici (ogranak Arbanasi) održan je stručni skup voditelja školskih preventivnih programa osnovnih i srednjih škola Zadarske županije u organizaciji Vijeća za ŠPP osnovnih škola Zadarske županije. Cilj skupa bio je poboljšanje kvalitete suradnje na budućim zajedničkim školskim preventivnim programima te predstavljanje rezultata i razmjena iskustava u provođenju dosadašnjih preventivnih programa namijenjenih učenicima i učenicima

osnovnih škola. Na navedenom skupu je djelatnica Službe održala predavanje na temu probira mentalnog zdravlja u školskoj dobi.

- 27.11.2018. U Školi za primijenjenu umjetnost i dizajn održan je sastanak sa stručnom službom i profesoricom u svrhu organizacije i planiranja preventivnih aktivnosti povodom Mjeseca borbe protiv ovisnosti.

Sveukupno utrošena sredstva za provedbu istraživanja iz proračuna županije: 0

Broj kaznenih djela vezanih uz zlouporabu droga na području županije: 117

Broj prekršajnih prijava vezanih uz zlouporabu droga na području županije: 174

Broj zaplijena: 321

Vrste zaplijenjenih droga

Marihuana (kanabis) - 65.721,10 grama

Kokain - 1.442,33 grama

Heroin - 465,80 grama

Amfetamini - 3.033,28 grama

Kanabis / biljka - 491 komad

Kanabis smola / hašiš - 16,7 grama

LSD/ doza - 2

Metadon- 70 komada

MDMA i derivati (XTC)- 451,57 gram

MDMA i derivati (XTC) - 1.260 komada